

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย

โครงการนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการวิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งบทนี้จะกล่าวถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และประชากรในการศึกษา วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงสำรวจทางผู้ศึกษาจึงได้กำหนดข้อพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูล และขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน จำนวนการเข้าอบรม ตำแหน่งงาน และอายุของผู้ปฏิบัติงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

1. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานรายการต่างๆ ของบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา
2. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานรายการต่างๆ ของบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับอายุการทำงาน
3. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานรายการต่างๆ ของบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนการเข้าอบรม
4. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานรายการต่างๆ ของบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับตำแหน่งงาน
5. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการปฏิบัติงานรายการต่างๆ ของบัญชีเกณฑ์คงค้างของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับอายุของผู้ปฏิบัติงาน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างในภาครัฐต่อบุคคล 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารผู้ปฏิบัติงานบัญชี และผู้ตรวจสอบบัญชี ซึ่งตัวอย่างในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 ตัวอย่างในการศึกษาผลกระทบต่อผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบัญชี ของหน่วยงานราชการ

ประชากร ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานของรัฐบาล

หน่วยตัวอย่าง ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทย

กรอบการเลือกตัวอย่าง ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบัญชีของส่วนราชการระดับกรมหรือส่วนราชการเรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากรม และหน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยส่วนนี้จะทำการสุ่มตัวอย่างตามจุดหมายหรือแบบจงใจ (Purposive sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ และในการวิจัยจะใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (Census Method) ในการส่งแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ

3.2.2 ตัวอย่างในการศึกษาผลกระทบต่อการตรวจสอบบัญชี

ประชากร ผู้สอบบัญชีและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบบัญชีในสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กระทรวงการคลัง รวมจำนวน 740 คน

หน่วยตัวอย่าง ผู้สอบบัญชีและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบบัญชี

กรอบการเลือกตัวอย่าง ผู้สอบบัญชีและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยส่วนนี้จะทำการสุ่มตัวอย่างตามจุดหมายหรือแบบจงใจ (Purposive sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

ขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่นให้เท่ากับ 95%

โดยที่ n = ขนาดของตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคาดเคลื่อน

หมายเหตุ : ในการทำวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ค่าความคาดเคลื่อนมีค่าเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{740}{1 + 740 (0.05)^2}$$

$$n = 256 \text{ คน}$$

ขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณมีค่าประมาณ 256 คน ซึ่งผู้ทำวิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 350 คน เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

3.3 ข้อมูลที่เก็บ

ข้อมูลที่เก็บแบ่งออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานการเงินตามมาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐ
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของรายงานการเงินตามมาตรฐานรายงานการเงินสำหรับหน่วยงานภาครัฐต่อผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี
4. ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง
5. ปัญหาและประโยชน์ที่มีต่อการตรวจสอบ รวมทั้งการเตรียมพร้อมของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อเปลี่ยนระบบบัญชีจากเกณฑ์คงค้างเป็นเกณฑ์เงินสด
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครบถ้วนในการจัดทำรายงานการเงินรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ของหน่วยงานภาครัฐในทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี
7. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ และข้อสรุปปลีกย่อยจากแบบสอบถาม

3.4 ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ฉบับสมบูรณ์ส่งไปยังหน่วยงานราชการและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยทางไปรษณีย์ ในระหว่างรอ

แบบสอบถามนั้นจะมีการทวงถามอยู่เสมอเพื่อให้แน่ใจว่าหน่วยงานได้รับแบบสอบถามแล้ว และอยู่ในระหว่างการตอบแบบสอบถามหรือได้ส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้ศึกษาแล้ว และในกรณีที่หน่วยงานไม่ได้รับแบบสอบถามในเวลาอันเหมาะสมผู้ศึกษาจะส่งแบบสอบถามไปให้หน่วยงานนั้นใหม่ ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1. แบบผู้ใช้รายงานการเงิน ใช้สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่ใช้เงินในการบริหารงาน ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงาน อธิบดีกรม หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้บริหารหน่วยงาน
2. แบบผู้ปฏิบัติ ใช้สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี และงบการเงิน ได้แก่ เจ้าหน้าที่งานฝ่ายบัญชี ของหน่วยงาน
3. แบบผู้ตรวจสอบ ใช้สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานราชการ ซึ่งได้แก่ ผู้สอบบัญชี และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบบัญชี ในสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

3.5 หลักเกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็น ความเข้าใจ ในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างและผลกระทบจากการนำระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างมาใช้ ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบสอบถาม โดยในแต่ละข้อจะมี 5 คำตอบให้เลือก คือ

1. ความคิดเห็นต่อระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ในการกำหนดน้ำหนักคำตอบในแต่ละครั้ง จะมีคะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การแปลความหมายทางด้านทัศนคติหรือความคิดเห็นของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประมวลผล

คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลความหมาย
0.00 – 1.54	ทัศนคติต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นลบมาก
1.55 – 2.54	ทัศนคติต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นลบ
2.55 – 3.54	ทัศนคติต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นกลาง
3.55 – 4.54	ทัศนคติต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นบวก
4.55 – 5.00	ทัศนคติต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเป็นบวกมาก

2. ความเข้าใจในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ในการกำหนดน้ำหนักคำตอบในแต่ละครั้ง จะมีคะแนนดังนี้

เข้าใจอย่างมากที่สุด	5	คะแนน
เข้าใจมาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
ไม่เข้าใจ	2	คะแนน
ไม่เข้าใจมากที่สุด	1	คะแนน

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การแปลความหมายทางด้านความเข้าใจในระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประมวลผล

คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลความหมาย
0.00 – 1.54	ความเข้าใจต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีน้อยที่สุด
1.55 – 2.54	ความเข้าใจต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีน้อย
2.55 – 3.54	ความเข้าใจต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีในระดับปานกลาง
3.55 – 4.54	ความเข้าใจต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีมาก
4.55 – 5.00	ความเข้าใจต่อระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีมากที่สุด

3. ผลกระทบจากการนำระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างมาใช้ ในการกำหนดน้ำหนักคำตอบในแต่ละครั้ง จะมีคะแนนดังนี้

มีผลกระทบมากที่สุด	5	คะแนน
มีผลกระทบมาก	4	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	3	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	2	คะแนน
มีผลกระทบน้อยที่สุด	1	คะแนน

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การแปลความหมายทางด้านผลกระทบจากการนำระบบบัญชีเกณฑ์คงค้างมาใช้ ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประมวลผล

คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์การแปลความหมาย
0.00 – 1.54	ผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีน้อยที่สุด
1.55 – 2.54	ผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีน้อย
2.55 – 3.54	ผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีปานกลาง
3.55 – 4.54	ผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีมาก
4.55 – 5.00	ผลกระทบจากการใช้ระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมีมากที่สุด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิโดยมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ คือข้อมูลที่ได้รับจากการสำรวจโดยจัดทำแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็นในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นตัวเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบ่งได้ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาศัยค่าสถิติในรูปแบบอัตราส่วน ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตารางประกอบการบรรยาย และสรุปผลแยกตามลักษณะเนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ซึ่งจะใช้ในการทดสอบสมมติฐานหลัก โดย
ใช้สถิติการทดสอบ Pearson Chi – Square โดยใช้โปรแกรม SPSS 11.5 for Windows

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย